

ΚΥΡΙΑΚΗ

«Εγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

- «Κατὰ Κυριακὴν συναχθέντες... εὐχαριστήσατε».
- Ἡ Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ.
- Παρθένιος Βαρδάκας, ὁ πρῶτος μητροπολίτης Κίτρους.
- Ἡ Μάνα.
- Προβληματισμοὶ πάνω σέ μιὰ ἔρευνα.
- Τὸ Ἱστορικό τοῦ Συλλόγου Κυριακῆ.

Φ 01

Φθινόπωρο

2 0 1 4

Χαιρετισμός

Ήταν αρχές του έτους, όταν τέθηκε στον Σύλλογο η ιδέα της δημιουργίας ενός έντύπου που να εκφράζει τις θέσεις του Συλλόγου πάνω σε εκκλησιαστικά – θεολογικά και κοινωνικά θέματα.

Πνευματικοί άνθρωποι, κληρικοί και λαϊκοί, προσφέρθηκαν με τις δυνάμεις τους και την πολύτιμη πείρα τους να συνδράμουν ανιδιοτελώς, για την πραγματοποίηση αυτής της πρότασης. Θερμά τους ευχαριστούμε και ευελπιστούμε ή πορεία του περιοδικού να δικαιώσει την εμπιστοσύνη και την τιμή που μας κάνουν.

Το περιοδικό αρχικά θα εκδίδεται με την παρούσα μορφή, σε τριμηνιαία βάση. Μέσα από τις σελίδες του, τα μνημεία του τόπου μας και η ιστορία του θα έχουν το δικό τους βήμα. Αξιόλογοι θεολόγοι και πατέρες με τα εμπνευσμένα κείμενά τους, δάσκαλοι, έντυφοι της ζωής, αλλά και άπλοιοι παιδαγωγικών θεμάτων και της οικογενειακής ζωής, αλλά και άπλοιοι άνθρωποι που έχουν κάτι «μεγάλο» να πούν θα έχουν τη δυνατότητα να αποτυπώσουν τη δική τους γραφίδα στο περιοδικό μας.

Στόχος του περιοδικού είναι, με την παρουσία του, να δίνει την μαρτυρία της αναστάσεως του Κυρίου στο σύγχρονο κόσμο. Για το λόγο αυτό το περιοδικό, όπως και ο σύλλογος, φέρει το όνομα «Κυριακή». Κυριακή είναι η μέρα της Ανάστασης, του ανεσπέρου Φωτός, που εξαφανίζει τα σκοτάδια της ζωής μας και ανατέλλει στις καρδιές μας την άφατη δόξα και ανερμήνευτη χαρά.

Προσδοκούμε και επιθυμούμε, με την στήριξη όλων, αλλά και τη γόνιμη κριτική των αναγνωστών μας, να γίνει το μικρό αυτό έντυπο, ένα βήμα ενημέρωσης, παρέμβασης, εμπνευσης, ανάπαυσης, μια πόρτα οικοδομητικού διαλόγου και προπάντων ένα παράθυρο που θα φέρει κάτι από τον ουρανό στη γη μας.

Ακόμη προσδοκούμε μέσα από τις σελίδες της ή «Κυριακή» να δίνει την μαρτυρία της ορθόδοξης ζωής, αλλά και να αποτελεί ένα όδοιπορικό μαθητείας εκ μέρους της στην έν Χριστώ αποκεκαλυμμένη αλήθεια, όπως μας την παρέδωσαν οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας.

Κατερίνη, Σεπτέμβριος 2014
Η Συντακτική Ομάδα

Προλόγηση Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους, Πλαταμώνος και Κατερίνης, κ.κ. Γεωργίου.

Ο λόγος του Θεού είναι πραγματικά μαθητές Μου και θα γνωρίσετε την Αλήθεια, και αλήθεια θα σας ελευθερώσει». Μελέτα το Ευαγγέλιο, και απ' αυτό θα διδάσκεισαι τη γνήσια Άγια Αλήθεια. Οί ευαγγελικές εντολές είναι Αλήθεια. Τό όμολόγησε ο Δαβίδ, όταν είπε στον Θεό: «Όλες οι εντολές σου είναι Αλήθεια».

Η πεσμένη ανθρωπότητα πλησιάζει την αγία αλήθεια με την πίστη. Άλλος δρόμος προς την αλήθεια δεν υπάρχει. Αλλά «για να πιστέψει κανείς», γράφει ο απόστολος, «χρειάζεται ν' ακούσει τό κήρυγμα, και τό κήρυγμα γίνεται με τόν λόγο του Θεού».

Θέλεις πραγματικά ν' ακούσεις την πνευματική φωνή της Άγιας Αλήθειας; Μάθε νά μελετάς τό Ευαγγέλιο. Απ' αυτό θ' ακούσεις την Αλήθεια, σ' αυτό θά δείς την Αλήθεια. Φτάνει, νομίζω, ή ανάγνωση ενός μόνο κεφαλαίου του Ευαγγελίου, για ν' αντιληφθεί κανείς ότι σ' αυτό μιλάει ο Θεός. «Εσύ κατέχεις τά λόγια που οδηγούν στην αιώνια ζωή».

Τό είπε ο ίδιος ο Κύριος: «Άν έσείς αποδειχθείτε υπάκουοι στον λόγο Μου, τότε θά είστε

πραγματικά μαθητές Μου και θα γνωρίσετε την Αλήθεια, και αλήθεια θα σας ελευθερώσει». Μελέτα το Ευαγγέλιο, και απ' αυτό θα διδάσκεισαι τη γνήσια Άγια Αλήθεια.

Μεγάλη ευτυχία για τόν άνθρωπο είναι τό νά γνωρίσει την αλήθεια από τό Ευαγγέλιο και τούς άγιους Πατέρες και, μέσω της μελέτης, νά επικοινωνεί με τό Άγιο Πνεύμα, που βρίσκεται στό Ευαγγέλιο και τούς άγιους Πατέρες.

Γιά τόν λόγο αυτό, ή δραστηριότητα του Ίεραποστολικού Συλλόγου «Κυριακή» είναι ευεργετική για την τοπική μας Εκκλησία. Συμβάλλει στη διάδοση του λόγου του Θεού, της Αλήθειας, στη σύγχρονη κοινωνία μας.

Η θετική παρουσία του Συλλόγου επεκτείνεται και με την έκδοση του φυλλαδίου «Κυριακή», που συμβάλλει στη διάδοση του λόγου του Θεού.

Με την ευκαιρία εκδόσεως του Ιου τεύχους, συγχαίρω τούς εκδότες και εύχομαι πλούσια πνευματική καρποφορία.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
+ Ο Κίτρους Γεώργιος

«Κατὰ Κυριακὴν συναχθέντες... εὐχαριστήσατε».

Στὰ μαύρα χρόνια τῆς σκλαβιάς, στὶς ἀρχὲς τοῦ 1568 μ.Χ., συλλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς Ὄθωμανοὺς καὶ σύρεται σιδηροδέσιμος στὸ δικαστὴ τῆς Λάρισας ὁ ἅγιος Δαμιανός. Ἡ κατηγορία: «τὰς κώμας διέρχεται, τοὺς Χριστιανοὺς μὴ πρίασθαί τι ἢ πωλεῖν τι Κυριακὴν διδάσκων...», δηλαδή, γύριζε στὰ χωριά καὶ δίδασκε στοὺς Χριστιανούς, νὰ μὴν πουλᾶνε καὶ μὴν ἀγοράζουν τίποτα τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς, γιατί εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου. Μετὰ ἀπὸ σκληρὰ μαρτύρια πού κράτησαν 15 μέρες, ὁ ἅγιος παραδίδει τὴν ἀγία του ψυχὴ στὸν Κύριο, πού τόσο ἀγάπησε καὶ κήρυξε μὲ ζῆλο τὴν ἀνάστασή του.

Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς μαρτύρησε μὲ τὸν δι' ἀγχόνης θάνατο, 200 χρόνια μετὰ τὸν ἅγιο Δαμιανὸ, ἐπειδὴ εἶχε πείσει τοὺς Χριστιανούς νὰ μεταθέσουν τὸ παζάρι ἀπὸ τὴν Κυριακὴ στὸ Σάββατο, γιὰ νὰ τιμῶν τὴν ἀγία ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Φτάνουμε στὸ σήμερα πού δὲν εἴμαστε «ὑπόδουλοι», ἀλλὰ μὲ τὸ πρόσχημα τῆς οικονομικῆς κρίσης καὶ χωρὶς συζήτηση καὶ ἐπιχειρήματα, καταργεῖται ἔτσι ἀπλὰ ἡ ἀργία τῆς Κυριακῆς, γιὰ τὴν ὁποία μαρτύρησαν οἱ ἅγιοι.

Τὸ ἀντιχριστιανικὸ αὐτὸ νομοθέτημα τὸ ψήφισαν «Χριστιανοί», πού ὀρκίζονται στὸ ὄνομα τῆς ἀγίας Τριάδας καὶ ψηφίζονται ἀπὸ Χριστιανούς. Αὐτὸ ἔρχεται σήμερα μετὰ ἀπὸ 1700 χρόνια νὰ ἀνατρέψει τὸ Διάταγμα τῆς 3ης Μαρτίου τοῦ 321 μ.Χ., πού ἐξέδωσε ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, καὶ καθιέρωνε τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος ὡς ἡμέρα ἀργίας.

Τὰ ἐρωτήματα πού ἀνακύπτουν εἶναι: Ποιὰ ἡ σημασία τῆς Κυριακῆς γιὰ τοὺς Χριστιανούς;

Γιατί εἶναι τόσο σημαντικὴ ἡμέρα, ὥστε νὰ μαρτυρήσουν ἅγιοι;

Ποιὰ ἡ στάση μας ὡς Χριστιανοί; Γνωρίζουμε ὅτι ὁ Θεὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐντολῶν πού ἔδωσε στὸν Μωϋσῆ ἦταν καὶ αὐτὴ πού καθιέρωσε τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου. «Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου...». Τὸ Σάββατο (ἀνάπαυση), ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τοὺς Ἑβραίους. Εἶναι ἡ μίμηση τοῦ Θεοῦ πού τὴν ἐβδόμη ἡμέρα «κατέπαυσε ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ».

Γιὰ τοὺς Χριστιανούς ἡ Κυριακὴ κατέλαβε τὴ θέση τοῦ Σαββάτου. Ἀναφέρεται στὰ Εὐαγγέλια καὶ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὡς «ἡ μία τῶν Σαββάτων» καὶ στὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου σημειώνε-

ται ὡς «Κυριακὴ ἡμέρα». Ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀποστολικούς πατέρες ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς μετέπειτα πατέρες ἐξαίρεται ἡ σημασία τῆς.

Κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ Κύριος μᾶς εἰσήγαγε στὴ δικὴ Του κληρονομιά, στὴν ὁποία πρῶτος Αὐτὸς εἰσηλθε. Ἔτσι ἡ Κυριακὴ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἀντικατάσταση τοῦ Σαββάτου ἀπὸ μέρος τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἡ ἡμέρα τῆς νέας δημιουργίας, «ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως» κατὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, καὶ κατ' αὐτὴ γιορτάζουμε δύο γεγονότα τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Πεντηκοστή.

Στὸν ἐβδομαδιαῖο κύκλο ἡ Κυριακὴ εἶναι ἡ ἡμέρα πού ὁ Μωϋσῆς ὀνομάζει, μία, καὶ γεννήθηκε τὸ φῶς, γι' αὐτὸ ὁ Μ. Βασίλειος τὴν ἀποκαλεῖ «ὀμήλικα τοῦ φωτός». Εἶναι ὄχι ἡ πρώτη ἡμέρα ἀλλὰ ἡ «μία» καὶ μοναδικὴ ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, ἡ ἡμέρα πού ἀνέτειλε τὸ φῶς

τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἐβδομαδιαῖος κύκλος βέβαια συμβολίζει καὶ ὅλο τὸν χρόνο τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι ἡ Κυριακὴ εἶναι ὁ τύπος τοῦ μέλλοντος ὀγδόου αἰῶνος. Γι' αὐτὸ ὀνομάζεται καὶ ὀγδόη, ἐπειδὴ βρίσκεται μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐβδόμης ἡμέρας, δηλαδή μετὰ τὸ Σάββατο.

Σύμφωνα μὲ τοὺς Πατέρες ὅλα τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς Θεῆας Οἰκονομίας ἐγίναν Κυριακὴ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Ἀνάσταση. Ἀλλὰ καὶ ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ

Χριστοῦ καί, βεβαίως, ἡ ἀνάσταση τῶν νεκρῶν σύμφωνα μὲ τὸν ὅσιο Πέτρο τὸ Δαμασκηνὸ πρόκειται αὐτὴν τὴν ἡμέρα νὰ συμβεῖ. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Χριστιανοὶ δίνουν μεγάλη σημασία καὶ βαρύτητα σ' αὐτὴν καὶ ἐπιδιώκουν νὰ τὴν ἀγιάζουν, διότι ἡ αἰφνιδιαστικὴ ἔλευση τοῦ Χριστοῦ θὰ γίνεи τότε.

Ἀκόμη ἡ Εὐχαριστιακὴ σύναξη τῆς Κυριακῆς, λόγω τοῦ ἀναστάσιμου χαρακτήρα τῆς, μᾶς γεμίζει μὲ ἐλπίδα καὶ χαρὰ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ προβλήματα καὶ τὶς δοκιμασίες τῆς ζωῆς, καὶ μᾶς βοηθᾶει νὰ ξεπεράσουμε καὶ νὰ νικήσουμε τὸ φόβο τοῦ θανάτου. Γιὰ ὅλα τὰ παραπάνω, ὄχι μόνο δὲν πρέπει νὰ καταργηθεῖ ἡ ἀργία τῆς Κυριακῆς, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ ἐνισχυθεῖ καὶ νὰ τονιστεῖ στοὺς Χριστιανούς ὅτι δὲν εἶναι μόνο ἡμέρα ἀναπαύσεως, ἀλλὰ καὶ ἡμέρα εὐχαριστίας τοῦ Θεοῦ.

Ἀνεπίσημα ἐδῶ καὶ ἀρκετὰ χρόνια ἔχει καταργηθεῖ ἡ Κυριακὴ ὡς ἡμέρα Κυρίου, ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία τῶν «Ὀρθοδόξων» Ἑλλήνων γιὰ τὴν Εὐχαριστιακὴ σύναξη καὶ τὴν προτίμησή τους νὰ συμμετέχουν σὲ διάφορες ἐκδηλώσεις ἀθλητικῆς, ψυχαγωγικῆς, πολιτιστικῆς, ἢ νὰ φορτῶνουν τὰ παιδιά μὲ ὑποχρεώσεις καὶ χόμπι τὴν ὥρα τῆς Θεῆας Λειτουργίας. Ὅμως μὲ τὸ μέτρο πού ψηφίστηκε μπαίνει ἐπίσημη σφραγίδα σὲ αὐτὴ τὴν ἀντιεκκλησιαστικὴ ἐνέργεια. Εἶναι ἀπάνθρωπο καὶ ἀποσκοπεῖ στὴν ἀποδόμηση τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας

καὶ τὸν ἀποχρωματισμὸ τοῦ γένους μας. Εἶναι ἀντίθετο πρὸς τὴν παράδοσή μας καὶ μᾶς ἀποκόπτει ἀπὸ αὐτὴν. Ὄταν τὸ παρὸν καὶ ἡ ἐξέλιξη ἐνὸς λαοῦ ἀποκόπτεται ἀπὸ τὴν παράδοσή του, τότε ἔχουμε “πολιτισμικὸ Alzheimer”, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀλλοίωση τῶν κριτηρίων καὶ τὴν καταστροφικὴ πορεία του μέσα στὴν ἱστορία.

Ἡ λύση εἶναι μία, νὰ ἀκυρώσουμε στὴν πράξη τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου, ἀναθεωρώντας τὴ μέχρι σήμερα στάση μας καὶ ὡς Χριστιανοὶ νὰ τιμοῦμε τὴν Κυριακὴ καὶ τὰ γεγονότα πού μᾶς ὑπενθυμίζει ἡ λειτουργικὴ μας παράδοση.

Ἰωάννης Βαρσάμογλου

Τὰ Μοναστήρια μας

Ἡ Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ.

Σύντομο Ἱστορικὸ τῆς Μονῆς

Ανηφορίζοντας ἀπὸ τὸ Λιτόχωρο γιὰ τὸν Ὀλυμπο, μετὰ ἀπὸ μία καταπράσινη διαδρομὴ, ὅπου θαυμάζει κανεὶς τὴν ποικιλομορφία τοῦ Ὀλύμπιου τοπίου, μέσα στὸ φαράγγι τοῦ ποταμοῦ Ἐνιπέα καὶ σὲ ὑψόμετρο 850 μ., συναντᾶμε τὴν ἱστορικὴ καὶ παλαίφατη Μονὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ. Ἰδρυτὴς καὶ κτήτοράς της ὑπῆρξε ὁ Ὅσιος Διονύσιος, μορφὴ χαρισματικὴ, πού ἔφερε ἀνεξίτηλη πάνω του τὴν σφραγίδα

τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ἡ Μονὴ ἰδρύθηκε στὸ πρῶτο μισό τοῦ 16ου αἰ. ὡς Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ καὶ ἀφιερώθηκε στὴν Ἁγία Τριάδα μετὰ ἀπὸ θεία ἀποκάλυψη. Ἀργότερα ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται στὸ ὄνομα τοῦ ἰδρυτοῦ της.

Τὸ μοναστήρι, λόγῳ τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἁγίου ἔγινε εὐρύτερα γνωστὸ καὶ ἀνέπτυξε μεγάλη πνευματικὴ δραστηριότητα. Αἰῶνες πρὶν, ἡ φήμη του ξεπέρασε τὰ ὄρια τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου, φτάνοντας ὡς τὴν τσαρική Ρωσία. Ξένοι περιηγη-

τές, ὅπως ὁ Ἑλβετὸς φιλέλληνας Boissonas, πού ἐπισκέφτηκε τὴ Μονὴ κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας καὶ μετὰ, ἀποτύπωνε στὰ κείμενά του τὸ θαυμασμὸ γιὰ τὴ μεγαλόπρεπη ἀρχιτεκτονικὴ, τὴν ἀξιομίμητη φιλοξενία τῶν μοναχῶν, τὴ μοναδικὴ θέση τῆς Μονῆς στὸν κόσμον.

Ὁ Ὅσιος, ἂν καὶ ὑποδειγματικὰ ἀκτήμων, φρόντισε νὰ προκίσει τὴ Μονὴ μὲ ἀκίνητα «διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῶν μοναχῶν καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν» καὶ γιὰ τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ της ἔργου. Παράλληλα ἡ Μονὴ ἀπέκτησε πολλὰ μετόχια τὰ ὁποῖα τὴν τροφοδοτοῦσαν γιὰ τὴ συντήρησιν καὶ αὔξησίν της καὶ παράλληλα ἀποτελοῦσαν ἐστίες πνευματικῆς ζωῆς.

Πνευματικὸ, πολιτιστικὸ, ἐθνικὸ ἔργο.

Ἡ Μονὴ ἀναδείχτηκε σὲ τηλαυγὴ φάρο ὀλόκληρης τῆς Ἑλλάδος στὰ δύσκολα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος ὑπῆρξε πνευματικὸς πατέρας καὶ «σύμβολο ἑλληνικότητος», κατὰ τὸν καθηγητὴ Γλαβίνα, γιὰ χιλιάδες ψυχές, ἀφοῦ καθοδηγοῦσε καὶ ἐνίσχυε πνευματικὰ τὸν κόσμον, ἔκτιζε ἐκκλησίες καὶ ἐπιτελοῦσε θαύματα.

Τὸ πολιτιστικὸ καὶ ἐθνικὸ ἔργο τῆς Μονῆς εἶναι ἐπίσης ἀνυπολόγιστης ἀξίας. Ὑπῆρχε συγκροτημένο ἀγιογραφικὸ ἐργαστήριον καὶ κέντρο ἀντιγραφῆς χειρογράφων, χάρις στὸ ὁποῖο διασώθηκαν πολλὰ παλαιὰ κείμενα. Ἡ Μονὴ ἀνέδειξε πλειάδα λογίων μοναχῶν, ὅπως ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς ἀπὸ τὴν Κρήτη. Στὸ Σχολεῖο της φοίτησαν πολλοί, ἴσως

καὶ ὁ Ρήγας Φερραῖος, ἐνῶ πλούσια ὑπῆρξε καὶ ἡ βιβλιοθήκη της, ἡ ὁποία κατὰ τὸ 18ο αἰῶνα ἐμπλουτίστηκε μὲ τὴ δωρεὰ 400 καὶ πλέον τόμων ἀπὸ τὸ Μεθόδιο Ὀλυμπίτη.

Μέσα σὲ αὐτὸ τὸ κλίμα τῆς προσφορᾶς στὴν παιδεία καὶ στὸν ἑλληνισμό γενικότερα, λειτούργησε ἡ Μονὴ καὶ στὰ μετέπειτα χρόνια. Μάλιστα λόγῳ τῆς ὀχυρῆς της θέσης διαδραμάτισε πρωταγωνιστικὸ ρόλον γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία (1821-30), ἀφοῦ σ' αὐτὴν ἔγιναν μυστικὲς συσκέψεις πολλῶν ὀπλαρχηγῶν. Στὴν Ἐπανάστασιν τοῦ Ὀλύμπου τὸ 1878, προσέφερε καταφύγιον στὰ γυναικόπαιδα τοῦ Λιτοχώρου, ἐνῶ τὸ Μετόχι χρησιμοποίηθηκε σὰν σταθμὸς ἀνεφοδιασμοῦ καὶ ἀποβιβάσεως τῶν ἀγωνιστῶν. Κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα, ὑπῆρξε ἐκ νέου καταφύγιον ἀγωνιστῶν καὶ σταθμὸς ἀνεφοδιασμοῦ.

Ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τῆς Μονῆς στὰ γεγονότα καὶ ἡ συμβολὴ της στὴν προστασία τῶν παραδόσεων εἶχε γι' αὐτὴν ἕνα βαρὺ τίμημα. Τὸ 1821, πурπολήθηκε ἀπὸ τὸν Βελή Πασᾶ, καὶ ὁ ἡγούμενός της, Μεθόδιος Παλιούρας, κρεμάστηκε μὲ 12 μοναχοὺς στὴν κεντρικὴ πλατεία τῆς Λάρισας. Ἀκολούθησαν πολλές καταστροφές, μὲ μεγαλύτερη τὴν ἀνατίναξιν ἀπὸ τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, τὸ 1943, πού μετέτρεψε τὸ ἱερό αὐτὸ οἰκοδόμημα σὲ θλιβεροὺς σωροὺς ἐρειπίων.

Νέα Μονὴ – Μετόχι

Παρ' ὅλες τίς περιπέτειες, ἡ μοναχικὴ ζωὴ στὸν Ὀλυμπο δέν διακόπηκε ποτέ. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς

καταστροφής και μετά, οι μοναχοί διαμένουν στο Μετόχι πού βρίσκεται στη θέση του κτισμένου τό 1650 παλαιού Μετοχίου της Σκάλας, σε απόσταση 3 χλμ. από τό Λιτόχωρο. Σήμερα εγκαταβιώνει εδώ αδελφότητα 25 μελών πού εγκαταστάθηκε στο Μετόχι μέ τις εύλογιες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Αγαθονίκου τό 1986, χρονολογία κατά την οποία είχαν απομείνει μόνο 3 μοναχοί.

Χάρις στις άοκνες προσπάθειες του Καθηγουμένου της Μονής, Αρχιμ. Μαξίμου, αλλά και όλόκληρης της αδελφότητας έχει αναστηλωθεί τό Καθολικό, μέ βάση τή μελέτη της 9ης Έφ. Βυζ. Μνημείων, διασώζοντας τήν αυθεντικότητα και τό ύφος της κατασκευής. Σήμερα πραγματοποιούνται αναστηλωτικές εργασίες στη νότια πτέρυγα της Μονής. Κύριο μέλημά τους ώστόσο, είναι ή πλήρης αναστήλωση του πληγωμένου μοναστηριού, για να συνεχίσει, όπως έπραξε και στην ιστορική του διαδρομή, να δίνει ένα ζωντανό παρόν γνήσιας ορθόδοξης μαρτυρίας, άντλώντας τήν αυτοσυνειδησία του από τήν παράδοση του Αγίου και τήν πείρα των παρελθόντων γενεών.

Η αδελφότητα σήμερα ακολουθεί στη ζωή της τήν παρακαταθήκη του Αγίου κατά τά άγιορείτικα τυπικά. Στην Νέα Μονή, υπάρχει ό χώρος του άβάτου όπου άσκούνται οι μοναχοί και ό χώρος στον όποιον έχουν πρόσβαση όλοι οι προσκυνητές.

Τό σκευοφυλάκιο πού εγκαινιάστηκε από τον Οικ. Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, στις 29 Μαΐου 1999, φυλάσσει όλα τά κειμήλια της Μονής. Στο πάνω μέρος στεγάζεται ή σύγχρονη βιβλιοθήκη της πού περιλαμβάνει σήμερα 35.000 βιβλία και 5.500 περιοδικά. Στο ισόγειο εκτίθενται πολύτιμα κειμήλια πού «μιλούν» μέ τον πιό εύγλωττο τρόπο για τήν λαμπρή ιστορία της Μονής, για τά άκάματα έργα των ανθρώπων και τήν λαμπρότητα της τέχνης του ορθοδόξου χριστιανισμού.

Και οι σημερινές ήμέρες του μοναστηριού είναι γεμάτες από έργα. Από τά ταπεινότερα, αυτά πού εξασφαλίζουν τήν κοινή διαβίωση, μέχρι τά μεγαλόπνοα, όπως είναι ό καθημερινός αγώνας των μοναχών για τήν πνευματική συγκρότησή τους και τήν εν Χριστώ τελείωσή τους. Όλα μέ τή σειρά τους δοξάζουν τον Κύριο, πραγματοποιούνται μέ αγάπη, γίνονται ανάσες ζωής, άτελεύτητα στιγμιότυπα προσευχής. Τά διακονήματα, πολυάριθμα (ή άγιογραφία, τό θυμίαμα, ή ιεροραπτική, ή τυροκομική, ή καλλιέργεια βιολογικών σπόρων, κ.ά.), μιλούν κι εκείνα για τήν καταστάλαξη του ανθρώπινου μόχθου σε αγάπη. Για τή μετατροπή της χειρωναξίας σε ποίημα σοφίας. Όλα εντάσσονται στην πνευματική ένασχόληση των μοναχών και αξιοποιούνται ως βοηθητικά στοιχεία για τήν επίτευξη του πνευματικού τους έργου.

Τέσσερις ή ώρα τό πρωί, μέσα

Κυριακή 8

στη γαλήνη της νύχτας, όπου και τά άψυχα άκόμη σιγούν, ό ρυθμός του ταλάντου καλεί τους μοναχούς στον Ναό, στην κοινή σύναξη, στην λειτουργική ζωή πού λαμβάνει καθημερινά χώρα στο Καθολικό του άβάτου. Από τον Ναό, όπου βιώνεται ή άδιαίρετη ένωση του θείου μέ τό ανθρώπινο, ή άκρα ταπεινώση μέ τήν άφατη δόξα, ή θεία αγάπη μέ τό άμήχανο κάλλος, ή έλευθερία μέ τήν ένότητα, ξεκινάει ό μοναχός κάθε του έργο και εκεί τελειώνει. Η προσφορά του Θεανθρώπου υπέρ όλης της οικουμένης, έμποτίζει όλόκληρη τήν ύπαρξη του μοναχού και νοηματοδοτεί κάθε στιγμή της ζωής του. Το θυσιαστικό πνεύμα διεισδύει παντού, στο καθημερινό πρόγραμμα του, στον ύπνο του πού είναι λιγοστός, στην τροφή του, πού περιλαμβάνει δύο γεύματα τήν ήμέρα μέ άπουσία παντελούς κρεωφαγίας, και ένα γεύμα άλαδο όλες τις νηστήσιμες ήμέρες. Μακρές ακολουθίες, σκληρή εργασία αλλά χαρούμενη διακονία, μόχθοι, πόνοι, ιδρώτες, θυσίες, όλα προς δόξαν του μόνου Τριαδικού Θεού.

Κάθε Κυριακή τελούνται δύο λειτουργίες, μία στο άβατο και μία στο Καθολικό στον βατό χώρο, τό όποιο κατακλύζεται από άναρίθμητους πιστούς. Κατόπιν ακολουθεί στο άρχονταρίκι ή άνάλυση του

Θείου Λόγου και των Πατερικών Κειμένων, μέ κύριο όμιλητή τον ήγούμενο της Μονής π. Μάξιμο, μέσα σ' ένα κλίμα εγκάρδιας προσφοράς και οικοδομητικού διαλόγου. Μέσα από τις πολλές δυνατότητες πού προσφέρει τό μοναστήρι (έξομολογήσεις, διακονία και πνευματική καθοδήγηση των ανθρώπων, ιερές ακολουθίες και άγρυπνίες, πνευματικές συνάξεις, πρόγραμμα άπεξάρτησης των νέων από τά ναρκωτικά, ιεραποστολικό κατά περίόδους έργο σε Ίταλία και Άφρική κ. ά.), πραγματοποιείται σταδιακά στις ψυχές των πιστών πού αναζητούν τήν προσωπική μεταμόρφωσή τους, ή άπελευθέρωση από τή φθοροποιό κυριαρχία των παθών, και ή οικοδόμηση της εν Αγίω Πνεύματι ζωής.

Κυρίως, όμως, μέσα από τήν μυστική εργασία των μοναχών, τά άσκητικά παλαισμάτα τους και τήν προσευχή τους πού άγκαλιάζει όλόκληρη τήν οικουμένη, μαρτυρείται σήμερα στον σύγχρονο κόσμο ή γνησιότητα του ορθοδόξου ήθους και της πατερικής βιοτής, διακηρύσσεται σιωπηλά ό πλούτος του ουρανού, και άποκαλύπτεται στους ανθρώπους ή άληθινή σοφία, πού είναι ή όδός του Κυρίου.

Κατερίνα Νίκα-Μάνου

Κυριακή 9

Παρθένιος Βαρδάκας (1867/1904-1933), ὁ πρῶτος μητροπολίτης Κίτρους

Ὁ Παρθένιος, κατὰ κόσμον Περικλῆς Βαρδάκας, γεννήθηκε τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1867 στὰ Ἰωάννινα, τέκνο τοῦ Κωνσταντίνου Βαρδάκα καὶ τῆς Αἰκατερίνης Κυριακοπούλου. Ἦταν συγγενῆς ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς μητέρας του μὲ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Ἄνθιμο Ζ'. Ἀφοῦ περάτωσε τὶς ἐγκύκλιες σπουδές του, φοίτησε ἐπὶ τριετία στὴ Ζωσιμαία Σχολὴ Ἰωαννίνων. Ἀργότερα, τὸ 1885, γράφτηκε στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ Νήσου Ἰωαννίνων ἀπὸ τὴν ὁποία ἀποφοίτησε τὸ 1889. Τὸ ἴδιο ἔτος χειροτονήθηκε διάκονος καὶ συνέχισε τὶς σπουδές του στὴ Ριζάρειο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ στὴν Ἀθήνα, στὴν ὁποία φοίτησε κατὰ τὰ ἔτη 1890-1895 καὶ στὴ συνέχεια γράφτηκε στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στὴν ὁποία ἀφοῦ φοίτησε δύο ἔτη, μετέβη στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ διορίστηκε ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Ἄνθιμο δευτερεύων διάκονος τῶν Πατριαρχείων. Παρέμεινε στὴν θέση αὐτὴ μέχρι τὸ Νοέμβριο τοῦ 1903. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς διακονίας του

στὸ Φανάρι συμμετεῖχε σὲ διοικητικὲς ἐξαρχικὲς ἀποστολές γιὰ τὴν διευθέτηση ζητημάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ γενικῶς ὑπηρετήσε τὴν Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ μὲ ἀφοσίωση καὶ ὑποδειγματικὸ ζῆλο.

Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1903 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος καὶ ἔλαβε παράλληλα τὸ ὄφικιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτη στὸν πατριαρχικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Ἀλέξανδρο, ὁ ὁποῖος τὸν παρέλαβε μαζί του καὶ τὸν διόρισε πρωτοσύγκελο τῆς μητρόπολης Θεσσαλονίκης. Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1904 παραιτήθηκε ὁ Κίτρος Θεοδόκλητος καὶ ἡ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος Θεσσαλονίκης στὶς 18 Φεβρουαρίου 1904 ἐξέλεξε παμψηφεί ἐπίσκοπο Κίτρος τὸν Παρθένιο Βαρδάκα, τότε 37 ἐτῶν. Ἐνθρονίστηκε στὴν Κατερίνη στὶς 25 Μαρτίου 1904.

Ἀπὸ τὴν ἑναρξὴ τῆς ἐπισκοπικῆς του διακονίας, συναισθανόμενος τὶς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν, προσπάθησε νὰ ἀρθεῖ στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων καὶ νὰ ἀντιμετωπίσει μὲ σθένος κάθε δυσκολία καὶ ἐμπόδιο. Ὡς ἐπίσκοπος

Κίτρος ὁ Παρθένιος ἀνέπτυξε ἀξιόζηλευτη, πλούσια καὶ πολυποικίλη δράση ποιμαντικὴ, ἐκπαιδευτικὴ, κοινοτικὴ καὶ ἐθνικὴ. Νέος στὴν ἡλικία καὶ δραστήριος ἀνάλωσε τὸν ἑαυτό του στὴν ὀργάνωση τῆς ἐπαρχίας του καὶ τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος αὐτῆς.

Ἐνίσχυσε τὴν ποιμαντικὴ δράση τῆς ἐπαρχίας ἰδρύοντας νέους ναοὺς καὶ ἐπισκευάζοντας τοὺς παλαιούς. Στελέχωσε καὶ τὶς πιὸ μικρὲς ἐνορίες μὲ ἱερεῖς. Παράλληλα, ὁ ἴδιος περιόδευε συχνὰ στὴν ἐπαρχία του γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν καὶ γιὰ τὴν προστασία τους ἀπὸ τυχόν αὐθαιρεσίες τῶν ὀθωμανικῶν ἀρχῶν. Ἀκόμη ἀνέπτυξε πλούσιο φιλανθρωπικὸ ἔργο καὶ καταπολέμησε τὸ φαινόμενο τῆς ληστείας στὴν περιοχὴ τῆς ἐπαρχίας του. Στὸ ἄμεσο ἐνδιαφέρον του ἦταν καὶ οἱ ὑπάρχουσες μονές τῆς ἐπαρχίας, τὶς ὁποῖες ἐνίσχυσε ποικιλοτρόπως διότι πίστευε ὅτι ἡ λειτουργία τους συνέβαλλε στὴν πολλαπλὴ ἐνίσχυση τῶν ὀρθοδόξων.

Ἡ ἀνάπτυξη τῆς παιδείας ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς βασικὲς ἐπιδιώξεις τῆς ἀρχιερατείας του. Ἐξάλλου οἱ προσπάθειές του γιὰ τὴν ἀνάπτυξη μιᾶς ἰσχυρῆς αὐτοδιοικητικῆς ὀργάνωσης εἶχε ὡς βασικὴ ἐπιδίωξη νὰ ἀναπτύξουν οἱ κοινότητες μιὰ συνεχῆ καὶ μόνιμη ἐκπαιδευτικὴ λειτουργία. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του δὲν ὑπῆρχε κοινότητα ἢ ὁποία νὰ μὴν εἶχε σχολεῖο. Στὸ σύνολο δημιούργησε 31 νέα σχολεῖα καὶ ἐνίσχυσε πολλαπλά τὰ ὑπάρχοντα. Τὸ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο τῆς ἐπαρχίας ἐνισχυόταν ἐκτὸς ἀπὸ

τὰ παγκάρια τῶν ναῶν καὶ ἀπὸ τὰ ἔσοδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κηροποιείου τὸ ὁποῖο δημιούργησε καὶ τὸ ὁποῖο εἶχε τὸ μονοπώλιο τῶν κεριῶν σὲ ὀλόκληρη τὴν ἐπαρχία.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω, ὁ Παρθένιος θεωρεῖται καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς Μακεδονομάχους ἐπισκόπους, ἐξαιτίας τῆς ἐθνικῆς του δράσης τὴν ὁποία ἀνέπτυξε στὴν ἐπαρχία του κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα. Ὀργάνωσε στὴν περιοχὴ τῆς Πιερίας σὲ συνεργασία μὲ ὀπλαρηγούς Μακεδονομάχους, ὅπως γιὰ παράδειγμα μὲ τὸν Καπετάν Ματαπά (Μιχαὴλ Ἀναγνωστάκο), τὴν δημιουργία μυστικῶν ἐθνικῶν ἐπιτροπῶν σὲ ὅλες τὶς κοινότητες τῆς ἐπαρχίας μὲ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῶν διερχόμενων ἀνταρτικῶν ἑλληνικῶν σωμάτων πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μακεδονίας καὶ τὴν διαφύλαξη τῆς ἐπαρχίας Κίτρος ἀπὸ τυχόν δράση τῆς βουλγαρικῆς καὶ ρουμανικῆς προπαγάνδας. Οἱ ἀγῶνες τοῦ Παρθενίου εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ὀργανωθοῦν τρεῖς ἀπόπειρες δολοφονίας του, οἱ ὁποῖες ἀπέτυχαν, καθὼς καὶ νὰ ἐνταθοῦν οἱ συνεχεῖς ὀχλήσεις καὶ ἡ ἐπιθετικὴ συμπεριφορὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἀρχῶν, οἱ ὁποῖες μὲ συνεχεῖς παραστάσεις καὶ πιέσεις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ζητοῦσαν τὴν παύση του ἢ τὴν μεταθεσὴ του σὲ κάποια ἄλλη ἐπισκοπὴ.

Ἡ ἔντονη πατριωτικὴ του δράση τὸν ἀνέδειξε ὡς ἓναν ἀπὸ τοὺς πλεόν ἐπιφανεῖς ἄνδρες τῆς Πιερίας καὶ αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα μέχρι τὸν θάνατό του νὰ ἀπολαμβάνει τὸν σεβασμὸ, τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν ἀγάπη

τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας.

Μάλιστα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1924, ἡ ἐπισκοπὴ Κίτρους ἀνυψώθηκε μετὰ ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σὲ μητρόπολη καὶ ἔτσι ὑπῆρξε ὁ πρῶτος μητροπολίτης Κίτρους.

Ἀπεβίωσε ἀπὸ συγκοπή καρδιάς, στὶς 25 Φεβρουαρίου 1933, στὴν Κατερίνη. Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία τελέσθηκε στὶς 27 Φεβρουαρίου, προεξάρχωντος τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γενναδίου, ὁ ὁποῖος ἐκφώνησε καὶ τὸν ἐξόδιο λόγο ἐκ μέρους τῆς συνόδου, συμπαραστατούμενος ἀπὸ τοὺς μητροπολίτες Πολυανῆς Κύριλλο καὶ πρώην Λαγκαδᾶ Γερμανό. Καὶ μετὰ τὸν θάνατό του θέλησε νὰ εὐεργετήσῃ τὴν ἐπαρχία του μὲ τὴν δημιουργία κληροδοτήματος, τὸ ὁποῖο ὑφίσταται μέχρι σήμερα. Μὲ αὐτὸ τὸ κληροδοτήμα δίνεται ἡ δυνατότητα νὰ σπουδάζουν δύο νέοι

ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Κίτρους στὴν Ριζαῖο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ καὶ στὴ συνέχεια στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μὲ τὴν διαθήκη του αὐτὴ κατέστη εὐεργέτης τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καὶ τῆς ἐπαρχίας Κίτρους.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πλούσιο ἔργο ποὺ ἀνέπτυξε στὴν ἐπαρχία του, ὁ Παρθένιος κατέλιπε καὶ πλούσιο συγγραφικὸ ἔργο μὲ ἀξιόλογες μελέτες καὶ πραγματεῖες οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται σὲ φιλοσοφικὰ-ἀπολογητικά, ἱστοριογεωγραφικὰ καὶ ἑλληνοκεντρικὰ θέματα μὲ κυριότερη ἀπὸ αὐτὲς τὴν *Περιγραφή κυρίως ἐννέα ἐτῶν Τουρκοκρατίας τῆς περιφερείας ἐπισκοπῆς Κίτρους ἀπὸ τοῦ 1903-1912, τοπογραφικὴ καὶ ἠθικοθρησκευτικὴ μετὰ ἱστοριογεωγραφικῶν παρατηρήσεων, ἐν Ἀθήναις 1918.*

Παναγιώτης Τζουμέρκας

Ἡ «**ΚΥΡΙΑΚΗ**» στὸ Διαδίκτυο!

Στὴ διεύθυνση: www.iskiriaki.com

Γιὰ τὰ τεύχη της καὶ γιὰ τὶς δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου καθὼς καὶ γιὰ πνευματικὰ θέματα ἐνημερωθεῖτε ἀπὸ τὴν ιστοσελίδα μας.

Ἡ Ἱεραποστολικὸς Σύλλογος αἰσθάνεται βαθύτατα ὑποχρεωμένος νὰ εὐχαριστήσῃ τὶς δύο οἰκογένειες, οἱ ὁποῖες ἀνέλαβαν τὰ ἐξοδα ἐκτύπωσης τοῦ περιοδικοῦ, γιὰ ἓνα χρόνο, στὸ τυπογραφεῖο τοῦ κ. Δημητρίου Ἀλτιντζή. Εὐχόμεστε ὁ Κύριος νὰ τοὺς χαρίσῃ, ἀντὶ τῶν ἐπιγίων, τὰ ἐπουράνια ἀγαθὰ.

Ἡ μάνα

Στὶς 27 Δεκεμβρίου, τρίτη μέρα Χριστουγέννων τοῦ 1916, ἡ Ἄμισός, ἀποικία τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὸ 2000 π.Χ. στὰ νότια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἡ περίφημη Σαμψούντα, κυκλώθηκε ἀπὸ τουρκικὸ στρατό. Ὁ τελάλης διαλαλοῦσε σ' ὄλους τοὺς δρόμους καὶ τὰ παραδρόμια τῆς πόλης μὲ στεντόρεια φωνὴ τὴ διαταγὴ τοῦ Πασᾶ νὰ συναθροιστοῦν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κάτοικοι στὴν πλατεία γιὰ νὰ τοὺς μιλήσῃ. Ὅσοι παρέστησαν συνελήφθησαν καὶ φυλακίστηκαν στοὺς στρατῶνες ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα οἱ Τούρκοι ἔμπαιναν στὰ σπίτια τῶν κρατουμένων Χριστιανῶν, τὰ λεηλατοῦσαν, ἄρπαζαν ὅ,τι μπορούσε νὰ μετακινηθεῖ κι ὕστερα παρέδιδαν τὰ σπίτια στὴ φωτιά, πυρπολώνοντας κι ἀφανίζοντας καὶ ὅσους κρύβονταν σ' αὐτά.

Κάποιοι ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους στοὺς στρατῶνες ὑποχρεώθηκαν ἀμέσως, ὅπως ἦταν, χωρὶς ἄλλα ροῦχα, χωρὶς τρόφιμα, γέροντες καὶ γυναῖκες, λεχῶνες, βρέφη καὶ νήπια νὰ πεζοποροῦν μὲς στὴ νύχτα καὶ τὸ δριμύ ψύχος, μ' ἓνα μανιασμένο βοριά νὰ λυσομανάει πάνω στὰ χιονοσκεπέστα βουνὰ, μὲ προορισμὸ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μ. Ἀσίας, χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Ἦταν μιὰ ὁδοιπορία

προεπιλεγμένου θανάτου. Σὲ λίγες ἡμέρες θὰ ἀκολουθοῦσαν τὴν ἴδια πορεία τοῦ χαμοῦ καὶ οἱ ὑπόλοιποι φυλακισμένοι στοὺς στρατῶνες Χριστιανοί.

Ἡ νεαρὴ Ὀλγα, μὲ τὸ βμῆνο βρέφος της, τυχαία βρέθηκε σ' αὐτοὺς ποὺ παρέμειναν στοὺς στρατῶνες. Ἦταν μόνη μὲ τὸ παιδί της στὸν κόσμο. Στενοὺς συγγενεῖς δὲν εἶχε. Ὁ πατέρας, ὁ ἀδερφός κι ὁ ἄντρας της εἶχαν στρατολογηθεῖ στὰ ἀμελὲ ταμποUROῦ, τὰ τάγματα καταναγκαστικῆς ἐργασίας, ὅπου ἀπὸ τὴ σκληρὴ δουλειά, τὸ λιγοστὸ φαῖ, τὸ κρύο, τὶς κακουχίες καὶ τὶς ἀρρώστιες, λίγοι ἐπιβίωναν. Στὴν πραγματικότητα ἦταν τάγματα θανάτου τῶν Χριστιανῶν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ μάνα της εἶχε πεθάνει ἀπὸ τὸν καημὸ της λίγους μῆνες πρὶν, μόλις ποὺ πρόλαβε νὰ δεῖ τὸ πρῶτο ἐγγονάκι. Αὐτὴ ἢ χαρὰ ὅμως δὲν ἀνέστρεψε τὸν μαρasmus τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ὀδύνη της γιὰ τὸν βέβαιο χαμὸ τοῦ παιδιοῦ της, τοῦ ἄντρα της καὶ τοῦ γαμπροῦ της. Ἔσβησε σὰν πληγωμένο πουλάκι καὶ καλὰ ποὺ ἔφυγε νωρὶς καὶ γλύτωσε τὴ λαίλαπα ποὺ ἀκολούθησε.

Οἱ Χριστιανοὶ κρατούμενοι στοὺς στρατῶνες τῆς Ἄμισου πέρασαν

τὸ πρῶτο βράδυ σὲ μιὰ θανατερὴ ἀγωνία. Εἶχαν γίνει μάρτυρες ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο ὡς τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1915 τῶν ἐκτοπισμῶν τῶν Ἀρμενίων, τότε ποὺ εἶχαν κατακλυσθεῖ οἱ δρόμοι τῆς Μ. Ἀσίας ἀπὸ χιλιάδες δύστυχα πλάσματα ποὺ βιάζαν συνεχῶς χωρὶς νὰ γνωρίζουν τὸν προορισμὸ τους σκεπασμένοι ἀπὸ πάνω ὡς κάτω μὲ σκόνη, μὲ πόδια πληγιασμένα ἀπ' τὴν πεζοπορία, λογχιζόμενοι καὶ παντοιοτρόπως κακοποιούμενοι ἀπὸ τοὺς τζανταρμάδες ποὺ τοὺς συνόδευαν, ἐξαθλιωμένοι, ἀξιοθρήνητοι, χωρὶς τίποτε πάνω τους νὰ θυμίζει ἀνθρώπινα ὄντα. Θυμοῦνταν τὶς ἱκεσίες τους πρὸς αὐτούς, τοὺς ὁμόθρησκούς τους Ποντίους. “Προσευχηθεῖτε γιὰ μᾶς”, παρακαλοῦσαν περνώντας ἀπὸ μπροστά τους μὲ μάτια ποὺ ἔσταζαν ὄνομα καὶ δάκρυ. “Ἦξεραν οἱ αἰχμάλωτοὶ τῆς Ἀμισοῦ, τώρα εἶχε ἔρθει ἡ σειρά τους. Τὸ σατανικὸ σχέδιο “ἡ Τουρκία γιὰ τοὺς Τούρκους”, προέβλεπε καὶ τὴ δική τους ἐξόντωση.

“Ὀλη νύχτα σιγομιλοῦσαν τουρτουρίζοντας ἀπὸ τὸ κρῦο μὲς στοὺς στρατώνες, ἀντάλλασσαν πληροφορίες καὶ γνώμες, θρηνοῦσαν τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τους ποὺ εἶχαν ἤδη ὑποχρεωθεῖ σὲ ὁδοιπορία θανάτου καὶ τώρα, ἀπὸ τὴν πολλὴ ταλαιπωρία, θὰ ἔμοιαζαν μὲ τοὺς ἐκτοπισμένους Ἀρμένιους ποὺ ἔβλεπαν τὴν περασμένη χρονιά, κουβέντιαζαν γιὰ τὶς μεταπτώσεις τῆς ζωῆς τὶς ἀπροσδόκητες, σκέφτονταν μὲ σπαραγμὸ καὶ τὸ δικό τους αὐριο ποὺ πρόβαλλε ἀπειλητικὸ καὶ δυσοίωνα.

Τὰ παιδιὰ ὁσμίζονταν τὴ δυστυχία ποὺ πλανιόταν στὸ χῶρο, δια-

σθάνονταν τὴν ἀπόγνωση τῶν μεγάλων καὶ ξυπνοῦσαν κλαίγοντας. Ζητοῦσαν νερό, γάλα, ψωμί. Περισσότερο ἔκλαιγε τὸ μωρὸ τῆς Ὀλγας, τὸ μόνο βυζανιάρικο μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀπελπισμένη ὁμήγυρη. Ἡ μητέρα του, ἄσιτη καὶ διψασμένη τόσες ὥρες, δὲν κατέβαζε γάλα γιὰ νὰ τὸ θηλάσει.

Λίγο πρὶν τὸ χάραμα, ὅταν τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ἦταν πῶς βαθὺ κι οἱ φρουροὶ τους εἶχαν παραδοθεῖ σ' ἓναν κουρασμένο ὕπνο, μπήκε κλεφτὰ ἓνας Τούρκος τζανταρμᾶς καὶ πλησίασε ἓναν ὀγδονταπεντάχρονο γέροντα. Ἐκεῖνος θεώρησε ὅτι ἦλθε ὁ χωροφύλακας νὰ τὸν πάρει ἔξω γιὰ ἐκτέλεση, σηκώθηκε μ' ἐπισημότητα, ἔκανε τὸ σταυρὸ του καὶ σιγομουρμούριζε λόγια προσευχῆς. Ὁ Τούρκος φρουρὸς ἔσκυψε στ' αὐτὸ καὶ τοῦ ψιθύρισε:

- Παππού, δὲν μ' ἀναγνώρισες; Ὁ δισέγγονός σου εἶμαι, ὁ Χαράλαμπος, τῆς ἐγγονῆς σου τῆς Μαρίας, ποὺ ζοῦμε στὴν Κρώμνη, κρυπτοχριστιανοί”.

Ὁ γέροντας τὸν κοίταξε καλὰ καλὰ μὲ τὰ θολὰ, σβησμένα μάτια του ποὺ διαμιάς φωτίστηκαν.

- Παιδάκι μου, τὸν ἀγκάλιασε. Αἷμα μου, ρίζα μου, ἐσένα δὲν θὰ γνωρίσω; Τί κάνει ἡ μάνα σου, πῶς εἶναι ἡ γιαγιά σου, ἡ κόρη μου ἡ Παρθένα; Ἐσὺ πῶς βρέθηκες ἐδῶ; Ἐγινες Τούρκος χωροφύλακας;

- Ναὶ παππού. Καὶ ἦλθα νὰ σᾶς σώσω, τοῦ ψιθύρισε. Σὲ τρεῖς μέρες θὰ σᾶς ἐκτοπίσουν κι ἐσᾶς στὴν περιοχὴ τῆς Ἄγκυρας. Στὸ δρόμο θὰ πεθάνουν οἱ ἐνενήντα ἀπὸ τοὺς

ἐκατὸ ποὺ εἶστε σ' αὐτὸ τὸ θάλαμο. Ἐσὺ παππού θὰ εἶσαι ἀπὸ τοὺς πρώτους. Δὲν θ' ἀντέξεις τὸ κρῦο, τὴν ἐξαντλητικὴ πορεία, τὶς βουρδουλιές, τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα. Αὐριο θὰ ρίξω ναρκωτικὸ στὸ συσσίτιο τῶν φρουρῶν καὶ θὰ φύγουμε μὲς ἀπὸ τὰ βουνὰ γιὰ τὴν παραλία. Ἐχω εἰδοποιήσει καράβι νὰ μᾶς περιμένει. Θὰ μᾶς βγάλει στὴ Ρωσία ὅπου ὑπάρχουν χιλιάδες Πόντιοι. Ἀπὸ 'κεῖ φεύγουμε Ἑλλάδα.

Στὶς τρεῖς τὰ ξημερώματα τῆς ἐπομένης, περίπου ἑκατὸ σκιῆς ξεγλιστροῦσαν σὰν τὰ φαντάσματα ἀπὸ τὴ μιὰ πτέρυγα τῶν τουρκικῶν στρατῶνων καὶ χώνονταν βιαστικὰ κάτω ἀπὸ τὸ ὠχρὸ σεληνόφως στὰ βαθύσκια κι ἄφεγγα δάση σὲ μιὰ ξεπνοϊσμένη πορεία ἐλπίδας πρὸς τὴν ἐλευθερία.

Ἡ Ὀλγα, νεαρὴ γυναίκα μὲ ἀκμαῖες δυνάμεις, σκληραγωγημένη, περπατοῦσε βιαστικὰ ἀνάμεσα στοὺς πρώτους παρόλο τὸ βάρος τοῦ ἐξάμηνου βρέφους ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της. Πρὶν ξεκινήσουν τὸ εἶχε θηλάσει. Εἶχε στύψει μὲ ὄλη τῆς τὴ δύναμη τὰ στήθη της νὰ βγάλουν καὶ τὴν τελευταία σταγόνα γάλα γιὰ νὰ χορτάσει τὸ μωρὸ καὶ νὰ μὴν κλαίει καὶ προδῶσει τὴν παρουσία τους. Τὶς πρώτες τρεῖς ὥρες ἐκεῖνο κοιμόταν μακάριο στὴν ἀγκαλιά της. Κάποια στιγμή ὅμως ξύπνησε, ἄρχισε νὰ μινυρίζει παραπονεμένο, ἐκεῖνη τὸ βάλει στὸ στήθος της νὰ τὸ ξεγελάσει ἀλλὰ τὸ βρέφος πεινοῦσε καὶ σὲ λίγο ἄρχισε νὰ κλαίει γοερά.

- Κάν' το ἀμέσως νὰ σωπάσει, τὴν πρόσταξε αὐστηρὰ ὁ Χαράλαμπος.

Ἄν μᾶς προδῶσει τὸ κλάμα του, θὰ μᾶς περάσουν ὅλους ἀπὸ μαχαίρι.

Ἐκεῖνη τὸ κουνούσε πέρα δῶθε μὲ ἀγωνία. Τὰ χέρια της ἔτρεμαν, τὰ μάτια της εἶχαν διασταλεῖ ἀπὸ τρόμο καὶ εὐθύνη. Ἐνιωθε νὰ τὴ σταυρώνουν. Ξύπνησαν καὶ τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ ἀλλὰ ὑπάκουσαν στὶς ἐναγώνιες ὀρμήνειες τῶν μανάδων τους καὶ δὲν ἔβγαλαν ἄχνα. Μόνο τὸ βρέφος τῆς Ὀλγας ἐξακολουθοῦσε νὰ ταραζεῖ τὴν παγωμένη σιγαλιὰ τοῦ δάσους.

- Πνιξ' το, τῆς εἶπε ὁ Χαράλαμπος βλοσυρά. Θὰ πάρεις στὸ λαιμὸ σου ἑκατὸ ἀνθρώπους.

- Κάνε ὅ,τι σοῦ λέει, τὴν πρόσταξαν σκληρὰ καὶ δυὸ τρεῖς ὄριμοι ἄνδρες. Ἀλλιῶς θὰ σ' ἀφήσουμε ἐδῶ στὸ δάσος κι ἂν γλυτώσεις ἀπ' τ' ἀγρίμια, θὰ σὲ βροῦν οἱ Τούρκοι, θὰ σὲ γλεντήσουν κι ὕστερα θὰ σὲ σκοτώσουν μὲ βασανιστήρια. Θὰ κακοθανατίσεις.

Ἡ Ὀλγα πάγωσε στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν σιδηροῦχων λόγων ποὺ σὰν καταρράκτες λέξεων ξεχύνονταν νὰ τὴν πνιξοῦν. Εἶχε ἀγκαλιάσει τὸ μωρὸ της μὲ τὰ δύο της χέρια καὶ τὸ σφιγγε στὸν κόρφο της, μὴν τυχὸν κι ἀπλώσει κανεὶς χέρι κακόβουλο πάνω του. Τὰ μάτια της ἀγριεμένα πετοῦσαν φωτιές. Περιέφερε τὸ βλέμμα της στὰ πρόσωπα τῶν συμπατριωτῶν της ποὺ τὴν εἶχαν περικυκλώσει σὰν χορὸς ἀρχαίας τραγωδίας, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βρεῖ κάποιον συμπαρυστάτη. Μάταιη ἡ ἐλπίδα. Ἐβλεπε μάτια σκιαγμένα, γεμάτα φόβο, ταραχὴ κι ἀγωνία, μάτια πανικόβλητα νὰ τὴν κοιτάζουν ἰκετευτικά, κι ἄλλα μάτια, παγερά,

ἄδεια ἀπὸ συναίσθημα, καὶ δίπλα, μάτια ἀγριωπά, ἐρεβώδη, γεμάτα ἀπειλή. Κατανοοῦσε τὰ αἰσθήματά τους. Ἀπὸ τὴν ἀπόφασή της κρεμόταν ἡ ζωὴ ἢ ὁ κακοθανατισμὸς τους.

Μιὰ ἡλικιωμένη μακρινὴ συγγενισσά της τὴν πλησίασε περισσότερο κι ἄπλωσε τὰ χέρια της νὰ τῆς πάρει τὸ παιδί.

- Δῶσ' το κόρη μου, θὰ τὸ τακτοποιήσω ἐγώ. Προχώρα ἐσὺ μὲ τοὺς ἄλλους. Εἶσαι νέα, εἶσαι ὁμορφη. Θὰ κάνεις πολλὰ παιδιά. Πρέπει νὰ ζήσεις.

- Ὅχι, ἀντήχησε ἀμέσως σὰν οὐρλιαχτὸ ἢ ἄρνηση τῆς Ὑλγας, ἐνῶ ἡ ψυχὴ της ἔσταζε αἷμα. Δὲν σκοτώνω τὸ παιδί μου. Ἀλλὰ οὔτε κι ἐσὰς δὲν παίρνω στὸ λαιμό μου. Προχωρήστε, εἶπε ἀποφασιστικά. Θὰ μείνω ἐδῶ.

Ἡ Ὑλγα δὲν μποροῦσε νὰ λειτουργήσει ὡς ἓνα περίκλειστο κέλυφος ἐγωκεντρισμοῦ. Εἶχε ἀρχοντικὴ ψυχὴ. Τῆς ἦταν ἀδιανόητο νὰ θυσιάσει τοὺς ἄλλους.

Ἐκεῖνοι, μὲ τὸν πανικὸ στὴν ψυχὴ τους ἀπὸ τὸ συνεχιζόμενο γοερὸ κλάμα ποὺ θὰ μποροῦσε ν' ἀποκαλύψει τὴν παρουσία τους, δὲν περίμεναν νὰ τὸ ἀκούσουν δευτέρη φορά. Ἀπομακρύνθηκαν βιαστικά, ἀνακουφισμένοι, καὶ μόνο δυὸ τρεῖς ἄφησαν γιὰ λίγο τὴ σκέψη τους πίσω στὴν ἄγρια μοναξιά τῆς νεαρῆς μάνας

μὲ τὸ βλαστὸ της καὶ ψιθύρισαν λόγια συμπόνιας, καθὼς ἔτρεχαν πρὸς τὴ σωτηρία.

Ἡ ἀπόλυτη ἐρημία τύλιξε τὴν Ὑλγα. Αἰσθάνθηκε σὰ νὰ 'ταν μόνη σ' ὅλο τὸ Σύμπαν. Οἱ ἤχοι τοῦ δάσους ἀντηχοῦσαν τρομακτικοί. Πάγωσε τὸ αἷμα της ἀπὸ ἓναν ἀρχέγονο φόβο. Περιπτυσσόταν, καταφιλοῦσε τὸ πολυαγαπημένο της σπλάγγνο, ποὺ εἶχε πιά ἀποκοιμηθεῖ ἀποκαμωμένο, γιὰ ν' ἀντλήσει κουράγιο. Ἡ ἀγάπη εἶναι τόσο δυνατὴ ὅσο κι ὁ θάνατος, κι ἐκείνη ἀπὸ ἀγάπη εἶχε ἀπαρνηθεῖ τὸν ἑαυτό της. Σήκωσε ἓνα πρόσωπο καταφαγωμένο ἀπὸ ἐσωτερικὴ ἀγωνία κι ἀτένισε μεσ' ἀπὸ τὶς φυλλωσιές τῶν πανύψηλων ἀειθαλῶν δέντρων τὸν ἑναστρο οὐρανὸ ποὺ φαινόταν σὰ ν' ἄχνιζε, γκριζός, σχεδὸν λευκός, γαλήνιος καὶ μυστηριώδης κι ἐξέπεμψε μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ὀδυνώμενης ψυχῆς της μιὰ προσευχή:

“Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησον με. Δικό Σου πλάσμα εἶμαι, Κύριε. Γεννηθῆτω μοι κατὰ τὸ θέλημά Σου”.

Κάθισε κατάχαμα ἀκουμπισμένη στὸν κορμὸ ἐνὸς πελώριου δέντρου, σφιχταγκάλιασε τὸ παιδί της καὶ περίμενε τὴν ἀπόκριση τοῦ Θεοῦ.

Φάνυ

Κουντουριανοῦ-Μανωλοπούλου

Προβληματισμοὶ πάνω σὲ μιὰ ἔρευνα

Ζοῦμε σὲ ἓναν πολιτισμὸ ποὺ ἐλαχιστοποιεῖ τὸ ρόλο τῶν ἀνδρῶν, ἀπορρίπτει τὴν ἀξία τῶν πατέρων καὶ γενικὰ τείνει νὰ θεωρεῖ τὸ ἀνδρικό φύλο ὡς περιττό. Ὅλα αὐτὰ ἀπορρέουν ἀπὸ τὸ φεμινιστικὸ κίνημα, ποὺ ξεκίνησε στὸ τέλος τῆς δεκαετίας τοῦ 1960. Εἶναι διάχυτη ἡ σκέψη ὅτι οἱ γυναῖκες μποροῦν νὰ κάνουν τὰ πάντα -ὅσα ἓνας πατέρας σὲ μιὰ οἰκογένεια- καὶ ὅτι οἱ ἄνδρες εἶναι λίγο -πολὺ «ξεπερασμένοι». Δυστυχῶς, κάποιοι προχωροῦν ἀκόμη παρατέρα, ἐνισχυόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιστῆμη τῆς τεχνητῆς γονιμοποίησης: μιὰ γυναίκα δὲ χρειάζεται τὸν ἄνδρα, γιὰ νὰ ικανοποιήσει τὸ μητρικό της φίλτρο. Χρειάζεται μόνον τὸ σπέρμα του!

Ἔρχονται ὁμως κάποιες μελέτες - ἔρευνες ποὺ τὰ ἀποτελέσματά τους τελείως ἀπροσδόκητα μᾶς ξαφνιαzoύν, μᾶς ξυπνοῦν ἀπὸ τὸν λήθαργό μας καὶ μᾶς θέτουν πρὸ τῶν εὐθυνῶν μας. Μᾶς ἀναγκάζουν, ἐκόντες ἄκοντες, νὰ ἀναθεωρήσουμε παγιωμένες θέσεις καὶ ἀντιλήψεις, ἂν ὄντως εἴμαστε τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιθυμοῦμε τὴν εὐτυχία τῶν παιδιῶν μας καὶ ὄχι τὴν ἱκανοποίηση τῶν παθῶν μας.

Μιὰ τέτοια ἔρευνα - μελέτη πραγματοποιήθηκε τὴν τελευταία δεκαετία ἀπὸ τὴν ἐλβετικὴ Κυβέρνηση μὲ

τὴ χρηματοδότηση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσης. Ἡ μελέτη ἀποκαλύπτει ὅτι «ἡ θρησκευτικὴ πρακτικὴ τοῦ πατέρα στὴν οἰκογένεια εἶναι αὐτὴ ποὺ καθορίζει πάνω ἀπ' ὅλα τὴ συμμετοχὴ τῶν παιδιῶν στὴν ἐκκλησία ἢ τὴν ἀπομάκρυνσή τους».

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας:

Ἐὰν ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα εἶναι συνειδητὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας:

Τὸ 33% τῶν παιδιῶν τους θὰ γίνουν συνειδητὰ μέλη.

Τὸ 25% τῶν παιδιῶν τους θὰ ἀδιαφορήσουν.

Ἐὰν ἡ μητέρα εἶναι συνειδητὸ μέλος καὶ ὁ πατέρας ἀδιάφορο:

Τὸ 2% τῶν παιδιῶν τους θὰ γίνουν συνειδητὰ μέλη.

Τὸ 60% τῶν παιδιῶν τους θὰ ἀδιαφορήσουν.

Ἐὰν ὁ πατέρας εἶναι συνειδητὸ μέλος καὶ ἡ μητέρα ἀδιάφορο:

Τὸ 44% τῶν παιδιῶν τους θὰ γίνουν συνειδητὰ μέλη.

Τὸ 34% τῶν παιδιῶν τους θὰ ἀδιαφορήσουν.

Πολλοὶ πιστεύουμε ὅτι οἱ γυναῖκες εἶναι οἱ «κυρίαρχοι γονεῖς» καὶ οἱ ἄνδρες λίγο πολὺ «δευτερεύοντες». Οἱ παραπάνω ὁμως ἀριθμοὶ δὲν τὸ ἐπιβεβαιώνουν. Συγκρίνεται τὸ 2% μὲ τὸ 44%; Καὶ δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ μελέτη - ἔρευνα!

Ὁ καθηγητὴς τῆς κοινωνικῆς

έργασίας Vern Bengtson του Πανεπιστημίου της Νότιας Καλιφόρνιας στο πρόσφατο βιβλίο του «Οικογένειες και Πίστη: Πώς η θρησκεία περνά από γενιά σε γενιά», έρευνά και εξετάζει εδώ και τριανταπέντε χρόνια τις θρησκευτικές πεποιθήσεις και τις πρακτικές περισσότερων από 3500 παππούδων, γιαγιάδων, γονιών, έγγονων και δισέγγονων. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την ως άνω μελέτη. Σε συνέντευξη, όταν ρωτήθηκε να εξηγήσει το γεγονός πως όρισμένοι γονείς επιτυγχάνουν να μεταδώσουν την πίστη τους στα παιδιά τους, ενώ άλλοι δεν τα καταφέρνουν, απάντησε:

«Μία αρκετά προφανής παράμετρος, περισσότερο εμφανής απ' ό,τι περίμενα, έντοπίζεται στους γονείς που παρέχουν πρότυπα. Αν οι γονείς δεν είναι συνεπείς, τα παιδιά δεν θα έχουν θρησκευτικά πρότυπα να μιμηθούν. Με άλλα λόγια μη στέλνετε τα παιδιά σας στην εκκλησία, φέρτε τα οι ίδιοι.

Μια άλλη διαπίστωση είναι η ποιότητα της σχέσης μεταξύ γονέα και παιδιού, ή όποια επηρεάζει την πραγμάτωση της επιτυχίας ή μη στη μετάδοση της πίστης. Αυτό που πράγματι ενδιαφέρει για τη θρησκευτική μετάδοση είναι ο στενός δεσμός του παιδιού με τον πατέρα: μετράει περισσότερο από τη στενή σχέση με τη μητέρα. Οι ζεστοί και θετικοί γονείς, κυρίως οι πατέρες, τείνουν να είναι οι πιο πετυχημένοι».

Η πλειονότητα των κοινωνιολόγων θεωρεί φυσικό για τους ανθρώπους –πολύ περισσότερο

μάλιστα για τα μικρά παιδιά– να αντιλαμβάνονται τον Θεό ως μια πατρική μορφή στη ζωή τους. Εάν ο πατέρας τα φροντίζει, έχει υπομονή, ανησυχεί, πιστεύουν πως και ο Θεός έχει τα ίδια χαρακτηριστικά. Και το αντίθετο συμβαίνει, όταν ο πατέρας είναι αυταρχικός, σκληρός, βίαιος, επικριτικός, άτεγκτος ή άπων. Ακόμη και αν τα παιδιά διανοητικά αποδέχονται ότι ο Θεός είναι δικαίος, υπομονετικός, τρυφερός, και ευγενικός, είναι πολύ δύσκολο γι' αυτά να συνδεθούν στενά και βαθιά μαζί Του, αν ο πατέρας τους δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά. Ανάλογα καθορίζουν τη στάση τους απέναντί Του. Αντιλαμβάνεται κανείς το μέγεθος της ευθύνης του γονιού-πατέρα απέναντι στο παιδί του!

Η Eliza Zhai Autry κοινωνιολόγος της Θρησκείας σε σχετική έρευνα για τη θρησκευτικότητα των παιδιών που προέρχονται από διαζευγμένες οικογένειες διαπιστώνει ότι η έπιρροή του πατέρα είναι κρίσιμη και καθορίζει αν τα παιδιά ως ενήλικες θα δραστηριοποιηθούν στον χώρο της εκκλησίας. «Η έπιρροή των πατέρων είναι μοναδική και ζωτικής σημασίας. Η έπιρροή της μητέρας είναι σταθερή. Είναι πάντα εκεί. Αλλά κατά κάποιο τρόπο αυτό δεν είναι αρκετό». Το ίδιο ισχύει και για τις φυσιολογικές οικογένειες, παρατηρεί ή Autry, μέσα στις οποίες τα παιδιά προσβλέπουν και στους δυο γονείς, στον πατέρα και τη μητέρα, ως πρότυπα προς μίμηση. Όσο πιο τα ίδια μπορούν να διαμορφώσουν τη δική τους προσωπικότητα και ως προς το

θέμα της πίστεως.

Καθώς όμως ο δυτικός πολιτισμός συνεχίζει να υποτιμά τους άνδρες όλο και περισσότερο και όσο οι άνδρες θα επιλέγουν να αναλαμβάνουν λιγότερο ενεργό ρόλο στη ζωή των παιδιών τους, τα κοινωνικά δεινά θα συνεχίζουν να αυξάνονται. Η απουσία του πατέρα δημιουργεί ένα δράμα στη ζωή του παιδιού, ένα κενό στην ψυχή του, μια πληγή αθεράπευτη, ένα τραύμα. «πατρική πείνα» (fatherhunger) ονομάζεται στην ψυχολογία, είναι μία αγωνιώδης αναζήτηση πατρικού προτύπου. Την

πείνα αυτή μπορεί να τη στομάσει μόνο το σώμα και το αίμα του Κυρίου, που αφειδώλευτα προσφέρει στα παιδιά Του ή ασύνορη αγάπη του Θεού Πατέρα μέσω της Θυσίας του Υιού Του. Διαφορετικά «ή πατρική πείνα» θα τρώει τα σωθικά των παιδιών κάθε ηλικίας, θα τα οδηγεί σε επικίνδυνες, σκοτεινές και ανυδρες άτραπούς «και εκλείψουσιν αί παρθένοι αί καλαί και οί νεανίσκοι έν διψει» (Αμώς 8,13).

Αθανάσιος Γκάτζιος

Ίεραποστολικός Σύλλογος “Κυριακή”

Τό Ιστορικό και ή εξέλιξη του Συλλόγου

Τόν Σεπτέμβριο του 2001, μια μικρή ομάδα χριστιανών της πόλεως μας, υπό την σκέπη της Ί. Μητροπόλεως μας, αποφάσισαν να οργανωθούν με μοναδικό σκοπό να προσφέρουν τις πνευματικές και υλικές δυνάμεις τους στην διακονία του πλησίον. Έμπνευσμένοι από τα φλογερά κηρύγματα του μακαριστού επισκόπου Φλωρίνης Αύγουστίνου Καντιώτου, ξεκίνησαν με την εύλογία του πρώην επισκόπου μας κ.κ. Άγαθονίκου το ιεραποστολικό τους έργο. Μεγάλη βαρύτητα δόθηκε εξ αρχής στην διάδοση του κυριακάτικου έντύπου «Κυριακή», τό οποίο είναι απομαγνητοφωνημένα κηρύγματα του μακαριστού επισκόπου Αύγουστίνου. Σταδιακά πλαισίωσαν την ομάδα και άλλοι άδελφοί και με την βοήθειά τους τό έργο άπλώθηκε

πέρα από τα όρια της Μητροπόλεως μας.

Μοναδική φιλοδοξία των πρωτεργατών του ιεραποστολικού έργου ήταν και είναι να υπηρετήσουν την Έκκλησία διακονώντας στην διάδοση του Λόγου του Θεού. Γι' αυτό και λόγω των αυξανόμενων αναγκών του έντύπου, τον Ίανουάριο του 2012, με τις εύλογίες της Έκκλησίας, ιδρύουν στην Κατερίνη ορθόδοξο ιεραποστολικό σύλλογο, δίνοντάς του τό όνομα «Κυριακή», έμπνευσμένοι από τό όνομα του έντύπου της διακονίας τους.

Ο σύλλογος σήμερα, για να διακονήσει τό σκοπό του, τυπώνει περισσότερα από 100.000 φυλλάδια μηνιαίως τα όποια διανέμει σε πολλές Μητροπόλεις της πατρίδας μας. Ακόμη διοργανώνει σε τακτά διαστήματα

έκδηλώσεις με δόκιμους όμιλητές καθώς και ειδικά αφιερώματα σέ έκδηλώσεις θρησκευτικών και έθνικων έορτών, χρησιμοποιώντας όπτικοακουστικά μέσα.

Έπίσης, φέτος τέθηκαν οι βάσεις για την έκδοση του περιοδικού του συλλόγου. Άξιοποιώντας τα σύγχρονα μέσα πληροφόρησης που παρέχει ή τεχνολογία απέκτησε τή δική του παρουσία στο διαδίκτυο, έπεκτείνοντας με αυτόν τον τρόπο τήν ίεραποστολική του διακονία στο χώρο τής ενήμερωσης.

Άξίζει νά σημειωθεί και ή βαρύτητα που δόθηκε από τὰ μέλη του συλλόγου στη διοργάνωση προσκυνηματικών έκδρομών για τήν συνοχή των μελών του και τήν πνευματική τους καλλιέργεια.

Εΐθε ό Πανάγαθος Θεός, ό Κύριος ήμών Ίησούς Χριστός, δια πρεσβειών τής Ύπεραγίας Θεοτόκου και πάντων των άγιων του, νά ενισχύει τήν πίστη μας και νά καθοδηγεί τό έργο, σύμφωνα με τό θέλημά Του.

Άβραάμ Σαλασίδης
Πρόεδρος Συλλόγου «Κυριακή»

Πρόγραμμα έκδηλώσεων

του Ίεραποστολικού Συλλόγου «Κυριακή» για τὸ Α΄ τετράμηνο (Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου) του έκκλησιαστικού έτους 2014-15.

Τετάρτη 24/9/2014: Άγιασμός, Όμιλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Γεωργίου με τίτλο: «Άγία Οικογένεια - Οι οικογένειες άγιων ως πρότυπα των σύγχρονων οικογενειών».

Τετάρτη 15/10/2014: Όμιλία τής Θεολόγου – Φιλολόγου Εύδοξίας Αύγουστίνου με τίτλο: «Πού πάει το σχολείο σήμερα;».

Σάββατο 1/11/2014: Θεατρική παράσταση αφιερωμένη στην γενοκτο-

νία των Ποντίων.

Τετάρτη 19/11/2014: Όμιλία του Πανοσιολογιωτάτου Άρχιμανδρίτου Αύγουστίνου Μύρου, με τίτλο: «Η Αντίσταση τής Αγάπης στα χρόνια τής Γερμανικής Κατοχής».

Τετάρτη 10/12/2014: Όμιλία του δασκάλου Δημητρίου Νατσιού με τίτλο: «Σμίλεψε πάλι Δάσκαλε ψυχές».

Σημείωση: Οι έκδηλώσεις θα γίνουν στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου «Εκάβη», ώρα 7.00 μ.μ.

ΚΥΡΙΑΚΗ:

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Έκδότης: Ίεραποστολικός Σύλλογος «ΚΥΡΙΑΚΗ», Παπαναστασίου 9, Κατερίνη 60100, τηλ.: 2351022183. Ύπεύθυνος Σύνταξης: Αθανάσιος Γκάτζιος. Έκτύπωση – Βιβλιοδεσία: Δημήτριος Άλτιντζής, ΒΙ.ΠΕ. Σίνδου, Ο.Τ. 14 Α΄, Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310569511. Έτήσια συνδρομή: 5 Εύρώ / Κύπρου: 10 Εύρώ / Έξωτερικού: 15 Εύρώ. Άρ. Λογαριασμού Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου: IBAN GR6602607330000840102064920. E-mail: info@iskiriaki.com. Διαδύκτιο: <http://www.iskiriaki.com>.